

Dosarul nr.3ra-384/23
2-21147670-013ra-07042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Acherman Iacov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, prin care să fie stabilită pensia pentru limita de vârstă,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 05 octombrie 2021, Acherman Iacov a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, prin care să fie stabilită pensia pentru limita de vârstă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, i-a fost stabilită doar alocație socială pentru persoanele vârstnice, mărimea căreia de la 01 aprilie 2021, a constituit suma de XXXXX lei lunar în temeiul Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni nr.499 din 14.07.1999, pe considerentul că, în opinia, Casei Naționale de Asigurări Sociale, conform documentelor prezentate pentru stabilirea pensiei la 28.10.2020, Acherman Iacov a confirmat un stagiul de cotizare doar de 10,40 ani și, respectiv, cererea pentru stabilirea pensiei prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Reclamantul consideră că, prin refuzul nemotivat al Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani să-i fie stabilită pensia pentru limită de vârstă, i se încalcă dreptul constituțional la asigurarea socială de stat obligatorie în condițiile legii.

Reclamantul a precizat că, i-a fost stabilit un quantum al alocației în condițiile Legii nr.499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, în mărime de XXXXX de lei, întrucât perioada sa de activitate, în calitate de colaborator științific inferior din 07.12.1978 - 19.10.1979 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de inginer tehnica securității din 19.11.1979 - 08.12.1981 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de liftier ascensorului pentru pasageri din 01.04.1982 - 20.06.1983 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de lăcătuș de gradul V din 04.06.1985 - 05.01.1987 la Direcția raională de producție din Strășeni; în calitate de muncitor din 27.02.1987 - 06.07.1987 la Direcția raională de producție din Strășeni; în calitate de lăcătuș-electrician pentru deservirea utilajului (prin transfer) din 06.07.1987 - 31.03.1990 la Direcția raională de producție din Strășeni, nu a fost luată în considerare la determinarea coeficientului individual al câștigului său ca persoană asigurată, pe când în perioada respectiva s-au plătit efectiv contribuții de asigurări sociale.

A menționat că, din venitul mediu lunar asigurat în cadrul perioadei de activitate i-a fost achitată de angajatorii de atunci la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova și Direcția raională de producție din Strășeni suma contribuțiilor în perioada de cotizare și careva încălcări în privința achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat nu au fost depistate și nu există.

În pofida faptului că, a lucrat efectiv în calitate de colaborator științific inferior din 07.12.1978 - 19.10.1979 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de inginer pe tehnica securității din 19.11.1979 -08.12.1981 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de liftier a ascensorului pentru pasageri din 01.04.1982 - 20.06.1983 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de lăcătuș de gradul 5 din 04.06.1985 - 05.01.1987 la Direcția raională de producție din Strășeni; în calitate de muncitor din 27.02.1987 - 06.07.1987 Direcția raională de producție din Strășeni; în calitate de lăcătuș-electrician pentru deservirea utilajului (prin transfer) la Direcția raională de producție din Strășeni, iar în perioada respectiva s-au plătit efectiv contribuții de asigurări sociale, CNAS i-a stabilit doar un quantum neînsemnat al alocației în condițiile Legii nr.499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, în mărime doar de XXXXX de lei.

Analizând înscrisurile anexate la materialele dosarului de pensionare, se constată, că Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani neîntemeiat nu a luat în considerare perioada lui de activitate de la 07.12.1978 - 31.03.1990, motiv ce a constituit drept temei de a se adresa cu cerere la organul emitent.

Reclamantul a notat că, stagiul său de cotizare pentru perioada de activitate la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova și Direcția raională de producție din Strășeni suma contribuțiilor, realizat anterior implementării evidenței individuale, se confirmă prin carnetul de muncă și nicidecum prin informația cu privire la achitarea contribuțiilor sociale din Registrul de stat al evidenței individuale.

În pofida faptului că lipsește informația cu privire la achitarea contribuțiilor sociale pentru perioada sa de muncă pentru perioada de activitate menționată din motivul

neprezentării declarațiilor «Rev5» de către foștii angajatori, reclamantul este în drept să ceară emiterea deciziei privind stabilirea drepturilor la pensie pentru limită de vârstă în condițiile art.31 și art.32 din Legea privind sistemul public de pensii, având în vedere că, într-adevăr, începând de la 07.12.1978 - 31.03.1990, s-au plătit efectiv contribuții de asigurări sociale, iar evidența individuală a persoanelor asigurate, a fost introdusă/implementată doar de la 01.01.2012.

În cazul său stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă cu claritate prin carnetul de muncă din 10.12.1979, iar lipsa informației privind stagiul de cotizare a persoanei asigurate pentru perioada de referință deținută în Registrul de stat al evidenței individuale, nu face ca persoana asigurată să decadă din dreptul de a avea o pensie corectă, în condițiile legii.

Modul de confirmare a stagiului de cotizare, menționat la alin.(1) al art.51 din Legea privind sistemul public de pensii, se stabilește de către Guvern.

Prin refuzul nemotivat și ilegal al CNAS să-i fie stabilit dreptul la pensie pentru limită de vârstă nu din vina sa, dar din vina organului emitent, a fost prejudiciat, prin neluarea în considerare a prevederilor legale stipulate în art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea privind sistemul public de pensii, fără să se țină seama că la calcularea pensiei pentru limită de vârstă să ia în considerare venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, iar venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioada de cotizare, cotele de contribuții stabilite și numărul total de luni de cotizare.

Mai mult, verificând venitul mediu lunar asigurat din toată perioada sa de activitate, se observă cu claritate că perioada sa de activitate, începând cu 07.12.1978 - 31.03.1990, nejustificat nu a fost inclusă în stagiul său de cotizare ca persoană asigurată.

În opinia reclamantului, după 22 de ani, lucrând și achitând efectiv contribuții de asigurări sociale, are dreptul incontestabil la includerea în stagiul de cotizare a perioadei de lucru, începând de la 07.12.1978 - 31.03.1990, iar faptul că, pentru perioada respectivă nu s-au achitat contribuții la fondul de pensii, nu corespunde realității.

Reclamantul nu este de acord cu refuzul CNAS să-i fie stabilit dreptul la pensie pentru limită de vârstă, deoarece Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani nu a luat în considerare activitatea sa de muncă, ignorând faptul că în perioada respectivă s-au achitat efectiv contribuții de asigurări sociale de către angajatorii: Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova și Direcția raională de producție din Strașeni, fapt confirmat cu certitudine prin carnetul de muncă din 11.10.1968.

În contextul enunțat, Acherman Iacov a solicitat admiterea acțiunii și anularea deciziei (răspunsului) nr.5947 din 22.09.2021 a CNAS de respingere a cererii/petiției nr.294-09/21 din 20.09.2021 ca fiind ilegal, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani să emită o decizie favorabilă, prin care să-i fie stabilită pensia pentru limită de vârstă din momentul adresării cu cererea din 28.10.2020 privind stabilirea drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, cu includerea perioadei de activitate în calitate de colaborator științific inferior, începând cu 07.12.1978 - 19.10.1979, la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de inginer tehnica securității, începând cu 19.11.1979 - 08.12.1981, la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de liftier ascensorului pentru pasageri, începând cu 01.04.1982 - 20.06.1983 la

Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova; în calitate de lăcătuș de gradul V, începând cu 04.06.1985 - 05.01.1987, la Direcția raională de producție din Strășeni; în calitate de muncitor, începând cu 27.02.1987 - 06.07.1987, la Direcția raională de producție din Strășeni; în calitate de lăcătuș-electrician pentru deservirea utilajului (prin transfer), începând cu 06.07.1987 - 31.03.1990, la Direcția raională de producție din Strășeni, pe motivele de fapt și de drept consemnate prin prezenta cerere.

La 25 noiembrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere, solicitând declararea acțiunii depusă de Acherman Iacov ca inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit.f) din Codul administrativ (f.d.38-41)

Prin încheierea din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale de declarare a acțiunii depuse de Acherman Iacov ca inadmisibilă (f.d. 46-48).

Prin hotărârea din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de Acherman Iacov. S-a anulat decizia nr.5947 din 22 septembrie 2021 a Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual favorabil, prin care să recalculeze pensia lui Acherman Iacov, începând cu 28.10.2020, cu includerea în acesta a perioadelor de activitate a lui Acherman Iacov: 07.12.1978 - 19.10.1979, 19.11.1979 -08.12.1981, 01.04.1982 - 20.06.1983, 04.06.1985 - 05.01.1987, 27.02.1987 - 06.07.1987, 06.07.1987 - 31.03.1990.

La 14 martie 2022, cu respectarea prevederile art.232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 21 septembrie 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de declarare a acțiunii ca inadmisibilă (f.d.55, 72).

Prin decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prima instanță și instanța de apel a motivat soluțiile de admitere a acțiunii depuse de Acherman Iacov prin faptul că, reclamantului i-a fost stabilită doar alocație socială pentru persoanele vârstnice, mărimea căreia de la 01.04.2021, a constituit suma de XXXXX lunar în temeiul Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni nr.499 din 14.07.1999, din motiv că, conform documentelor prezentate pentru stabilirea pensiei la 28.10.2020, Acherman Iacov a confirmat un stagiul de cotizare de 10,40 ani.

Instanțele de judecată au stabilit că, carnetul de muncă a reclamantului nu a fost luat în considerare de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

Astfel, de către CTAS sect. Buiucani nu a fost luat în considerare stagiul de cotizare pentru perioada de activitate a lui Acherman Iacov în calitate de colaborator științific inferior din 07.12.1978 - 19.10.1979 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova, în calitate de inginer tehnica securității din 19.11.1979 - 08.12.1981 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova, în calitate de liftier ascensorului pentru pasageri din 01.04.1982 - 20.06.1983 la Institutul de

cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova, în calitate de lăcătuș de gradul V din 04.06.1985 - 05.01.1987 la Direcția raională de producție din Strașeni; în calitate de muncitor din 27.02.1987 - 06.07.1987 la Direcția raională de producție din Strașeni; în calitate de lăcătuș-electrician pentru deservirea utilajului (prin transfer) din 06.07.1987 - 31.03.1990 la Direcția raională de producție din Strașeni.

Totodată instanțele de judecată au constatat că, în perioada respectivă s-au plătit efectiv contribuții de asigurări sociale, fapt confirmat prin copia carnetului de muncă nr.XXXXX, potrivit căruia, Aronov Roman a activat în calitate de colaborator științific inferior din 07.12.1978 - 19.10.1979 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova, în calitate de inginer pe tehnica securității din 19.11.1979 - 08.12.1981 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova, în calitate de liftier ascensorului pentru pasageri din 01.04.1982 - 20.06.1983 la Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova, în calitate de lăcătuș de gradul V din 04.06.1985 - 05.01.1987 la Direcția raională de producție din Strașeni; în calitate de muncitor din 27.02.1987 - 06.07.1987 la Direcția raională de producție din Strașeni; în calitate de lăcătuș-electrician pentru deservirea utilajului (prin transfer) din 06.07.1987 - 31.03.1990 la Direcția raională de producție din Strașeni.

În cazul lui Acherman Iacov, stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale, se confirmă prin carnetul de muncă, iar lipsa informației privind stagiul de cotizare a persoanei asigurate pentru perioada de referință deținută în Registrul de stat al evidenței individuale nu poate face ca persoana asigurată să decadă din dreptul de a avea o pensie în condițiile legii.

La fel, instanțele de judecată, verificând venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate a lui Acherman Iacov, au stabilit că, perioada de lucru a acestuia, începând cu 07.12.1978 - 31.03.1990, nejustificat nu a fost inclusă în stagiul de cotizare a persoanei asigurate Acherman Iacov.

La caz, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Buiucani în mod neîntemeiat nu a luat în considerare activitatea de muncă a reclamantului, fără să se țină cont că în perioada dată s-au plătit efectiv contribuții de asigurări sociale de către angajatorii - Institutul de cercetare științifică în domeniul agriculturii din Moldova și Direcția raională de producție din Strașeni, fapt confirmat cu certitudine prin carnetul de muncă din 11.10.1968.

Instanța de apel nu a reținut argumentele CANS cu referire la inadmisibilitatea acțiunii, or, pe parcursul judecării cauzei nu au fost constatate careva circumstanțe care ar demonstra inadmisibilitatea acțiunii.

Totodată, s-a constatat că avocatul, Aronov Roman, a prezentat mandatul avocațial atât la depunerea cererii prealabile din 01 septembrie 2021, cât și la depunerea acțiunii în contenciosul administrativ, din care considerente nu a fost reținut argumentul CANS cu privire la lipsa împuternicirilor avocatului.

La 12 decembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 03 aprilie 2023 a fost prezentată motivarea recursului, solicitând anularea deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii nou de declarare a acțiunii depuse de Acherman Iacov ca inadmisibilă.

În susținerea recursului CNAS a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Recurenta a indicat că, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că, la 28 octombrie 2020 Acherman Iacov s-a adresat cu cerere CTAS Buiucani, solicitând stabilirea pensiei pentru limita de vârstă.

Prin decizia nr.93/2020/74418 din 26 noiembrie 2020 emisă de CTAS Buiucani s-a refuzat în stabilirea lui Acherman Iacov pensia pentru limita de vârstă, deoarece intimatul nu a întrunit stagiul minim necesar de 15 ani de cotizare.

Intimatul nu a contestat decizia nr.93/2020/74418 din 26 noiembrie 2020 emisă de CTAS Buiucani cu cerere prealabilă după cum prevede art.40 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii și art.208 alin.(1) din Codul administrativ.

Cererea/petiție nr.A-1645/21 din 06 septembrie 2021 și cererea/petiție nr.A-1774/21 din 23 septembrie 2021, au fost adresate peste circa 1 an de către avocatul Aronov Roman în interesele lui Acherman Iacov.

Recurenta consideră că, nu a fost respectată procedura prealabilă, întrucât cererile nominalizate nu au fost examinate în fond de CANS în lipsa împuternicirilor a avocatului de a participa la procedura administrativă din numele intimatului.

Cu toate acestea, instanța de apel a tratat superficial argumentele sale.

Anularea scrisorii nr.5947 din 22 septembrie 2021 a CRAS Buiucani este neîntemeiată, deoarece acesta nu reprezintă un act administrativ de stabilire sau refuz în stabilirea pensiei, dar un răspuns informativ.

Chiar și dacă în ipoteză scrisoarea menționată ar reprezenta o decizie de refuz în stabilirea pensiei lui Acherman Iacov, instanțele de judecată ierarhic inferioare trebuiau să verifice dacă intimatul a respectat procedura în vederea contestării acesteia pe cale prealabilă conform rigorilor legale.

De asemenea, instanța de apel a ignorat că intimatul nu are pensie stabilită pentru a putea fi recalculată prin includerea în stagiul de cotizare a perioadelor indicate în dispozitivul hotărârii primei instanțe.

Instanța de apel trebuia să se limiteze în limita pretențiilor formulate de intimat în acțiunea sa, or, acesta nu a cerut recalcularea pensiei.

O prestație socială nu poate fi supusă recalculării în condițiile în care o asemenea prestație nici nu a fost stabilită. Acherman Iacov este beneficiar de alocație socială pentru persoanele vârstnice conform Legii nr.499/1999.

Recurenta consideră că, instanța de apel a judecat cauza superficial, procedura admisibilității acțiunii a fost realizată defectuos, iar soluția pe fond nu subzistă criticii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În conjunctura enunțată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 noiembrie 2022, în ședință publică (f.d.85).

Actele cauzei atestă că, prin scrisoarea electronică din 13 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia dispozitivului deciziei instanței de apel din 29 noiembrie 2022, la adresa electronică a CNAS (f.d.92).

În același timp, din materialele dosarului rezultă că, decizia integrală a Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022 a fost notificată CNAS la 16 martie 2023 la adresa electronică a acesteia (f.d.97).

Astfel, recursul CNAS a fost depus cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ.

La 10 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Acherman Iacov și reprezentantului acestuia, avocatul Aronov Roman copia recursului depus de CNAS, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării obligatorii a referinței, cu toate acestea intimatul nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință (f.d.104-105).

Examinând temeiurile invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată remarcă că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva

Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă